

**Remissvar på Utbildningsdepartementets promemoria
Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar,
Universitetskanslersämbetets delrapport 2023:1 En översyn av
bestämmelserna i antagningsregistret, och
Universitetskanslersämbetets slutrapport 2023:22 En översyn
av förordningen (1993:1153) om redovisning av studier m.m.
vid universitet och högskolor (U2025/01933)**

Sammanfattning

Högskolan i Skövde (Högskolan) tillstyrker förslagen i Utbildningsdepartementets promemoria Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar vad gäller vilka utbildningar inom hälso- och sjukvården som ska omfattas av belastningsregisterkontroll samt de föreslagna följdändringarna i högskolelagen. Högskolan avstyrker däremot införandet av en ny grund för avskiljande av studenter som motsvarar nekad antagning på grund av förekomst i belastningsregistret, eftersom ett sådant system utan underrättelseskyldighet för domstolar skulle sakna förutsebarhet och rättssäkerhet.

Ladok har konstaterats fungera väl och motsvarar lärosätenas behov.

Nuvarande register är ett resultat av lärosätenas samverkan sedan många år där Ladoks funktionalitet och säkerhet, inklusive integritetsskydd och rättssäkerhet, varit i centrum för utvecklingen tillsammans med ambitioner om ökad tillgänglighet och effektivitet.

Samtliga berörda aktörer är överens om att regleringen av Ladok i förordningen (1993:1153) om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor inte är ändamålsenlig och svår att tillämpa. Regleringen behöver ses över med utgångspunkt i den etablerade verksamheten och de faktiska risker som finns i denna. Regleringen ska skydda de registrerade men också ge stöd för en effektiv och ändamålsenlig hantering hos lärosätena utan krav på återkommande revideringar. För att åstadkomma detta behöver regleringen ta hänsyn till annan gällande lagstiftning och begränsa sig till nödvändiga regleringar med en lämplig detaljnivå.

Högskolan i Skövde väljer att inte lämna några synpunkter på promemorian i den del som avser skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet.

Utbildningsdepartementets promemoria Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar

Avsnitt 4.2

Högskolan ställer sig bakom förslaget till vilka utbildningar som leder till behörighet för yrken inom hälso- och sjukvården som ska omfattas av belastningsregisterkontroll.

Avsnitt 4.3

Högskolan ställer sig bakom promemorians förslag till justering av utformningen av den föreslagna bestämmelsen i högskolelagen.

Högskolan vill i detta sammanhang särskilt framhålla de betydande praktiska problem som en belastningsregisterkontroll riskerar att medföra vid efterantagning och reservantagning. Efter- och reservantagning hanteras i dag av respektive lärosäte och sker ofta med mycket korta tidsmarginaler. Utan ett ändamålsenligt och fullt ut fungerande systemstöd för belastningsregisterkontroll finns en påtaglig risk för att antagningsprocessen fördröjs, vilket kan leda till att utbildningsplatser inte kan tillsättas i tid.

Högskolan vill därför understryka vikten av att nödvändigt systemstöd finns på plats innan en reglering träder i kraft, inklusive stöd för efterantagning och reservantagning. I annat fall riskerar förslaget att få negativa konsekvenser för den gemensamma nationella antagningen och för lärosätenas möjlighet att bedriva utbildning på ett effektivt och rättssäkert sätt.

Avsnitt 4.4 och avsnitt 5

Högskolan ställer sig bakom bedömningen att det inte bör införas en skyldighet för domstolar att underrätta lärosäten om domar som kan leda till avskiljande enligt den nya regel om avskiljande som föreslås i SOU 2021:83. Som en följd av detta anser Högskolan att det inte heller bör införas en ny avskiljandegrund som motsvarar förslaget om nekad antagning till vissa utbildningar vid förekomst i belastningsregistret. Utan ett system som underrättar lärosätena om samtliga domar avseende studenter som dömts för brott som skulle leda till nekad antagning skulle tillämpningen av den nya avskiljandegrunden sakna förutsebarhet.

Universitetskanslersämbetets delrapport 2023:1 – En översyn av bestämmelserna i antagningsregistret

Studentbegreppet

Högskolan i Skövde anser att begreppet student bör reserveras för personer som är antagna till och bedriver studier på grundnivå, avancerad nivå eller forskarnivå. Även om antagnings- och studieregister kan behöva omfatta andra grupper, såsom deltagare i basår eller uppdragsutbildning, bör dessa inte benämnas som studenter.

Den i delrapporten föreslagna bredare definitionen av studentbegreppet avviker från den nuvarande definitionen i högskoleförordningen. Två parallella definitioner i olika

förordningar riskerar att skapa rättsosäkerhet, särskilt vid bedömningar av rättigheter, skyldigheter och disciplinära åtgärder.

Universitetskanslersämbetets slutrapport 2023:22 – En översyn av förordningen (1993:1153)

Direktåtkomst mellan lärosäten

Högskolan i Skövde anser att direktåtkomst mellan lärosäten är en förutsättning för en effektiv, rättssäker och serviceinriktad handläggning av ärenden som rör tillgodoräkningen, examina och liknande frågor.

Direktåtkomst mellan lärosäten inom ramen för Ladok är ett etablerat arbetsätt sedan många år och utgör en väl fungerande del av den gemensamma nationella infrastrukturen för högskolesektorn. Ladok är utformat för att möjliggöra sådan åtkomst under strikta behörighets- och säkerhetskontroller, och endast ett begränsat antal handläggare har tillgång till uppgifterna utifrån sitt uppdrag.

Om direktåtkomst skulle upphöra skulle detta leda till ökade krav på studenterna att själva tillhandahålla verifierad information, längre handläggningstider och ett betydande behov av resurstillskott för lärosätena. Nekat direktåtkomst skulle i första hand drabba studenterna och motverka förvaltningslagens krav på enkel, snabb och kostnadseffektiv handläggning.

Elektroniskt utlämnande

Med hänsyn till riskerna för otillbörliga integritetsintrång instämmer Högskolan i UKÄ:s bedömning att det inte bör införas en generell möjlighet till elektroniskt utlämnande "till en annan aktör". Högskolan har inte några invändningar mot listan över mottagare i UKÄ:s förslag till ny lydelse av 2 kap 8 §. Däremot vill Högskolan, med hänvisning till ovan anförda om direktåtkomst mellan lärosäten, invända mot formuleringen "lämna ut personuppgifter elektroniskt på annat sätt än genom direktåtkomst", i varje fall avseende andra lärosäten eller enskilda utbildningsanordnare anslutna till Ladok.

Enskilda utbildningsanordnare

Högskolan anser att enskilda utbildningsanordnare bör omfattas av en skyldighet att dokumentera motsvarande uppgifter som statliga lärosäten. Alla studenter har ett likvärdigt intresse av rättssäker dokumentation av studieresultat och examina. Det finns också ett starkt allmänintresse av att kunna verifiera korrekta kvalifikationsuppgifter till exempel för framtida studier och anställningar.

Gemensamt register

Högskolan anser att dagens konsortiemodell för Ladok fungerar väl. Ett krav på separata register per lärosäte, såsom UKÄ föreslår, skulle innebära omfattande negativa konsekvenser för effektivitet, informationssäkerhet och digitalisering, samt omintetgöra betydande gemensamma investeringar.

Ett gemensamt register bidrar till en enhetlig och rättssäker informationshantering genom att alla arbetar utifrån samma uppgifter och struktur, vilket minskar risken för

fel, dubbeldokumentation och motstridiga uppgifter. Det effektiviserar handläggningen, stärker spårbarhet och informationssäkerhet, underlättar samverkan mellan lärosäten och möjliggör bättre uppföljning och analys genom att data samlas på ett ställe.

Begränsning till nödvändig reglering

Högskolan anser att en framtida reglering av Ladok bör begränsas till det som är nödvändigt och fungera som ett komplement till generell dataskydds- och sekretesslagstiftning. En teknikneutral och ändamålsenlig reglering med rimlig detaljnivå är att föredra framför en omfattande detaljreglering som kräver återkommande revideringar.